

Frágreiðingin frá Búskaparráðnum

seinni partur

1998. Hetta hevur ta sjálvsögdu avleiðing, at eingin fer at forhasta seg at gera fløgur aðrenn lógin um fløgustuðul er sett í verk. Aðrar orsøkir eru helst eisini til at bert fáar fløgur verða gjørdar. Ein er at avlopið aðrenn rentur og avskrivningar í meðal hesi seinastu árinu hevur verið ov vánaligt til at forrenta nýggjar stórrí fløgur. Og helst er óvissan um vinnuliga umhvørvið ein onnur orsök.

Slík ábending um komandi flögustuðul, hevur ta avleiðing, at útgerðafyrirkurnar brúka onnur mál í flöguavgerðunum, enn rentabilitetin í vinnuni. Best var fyri vinnuna, eins og samfelagið sum heild, at tað vóru kappingartreytirnar í vinnuni, sum avgjördu nær flögur vóru gjørdar, og hvør tað var ið framdi tað. Var tað vinnugrundarlagið, sum avgjörði flögurnar, so var stóri møguleiki fyri, at best hóskandi eindirnar gjördu flögur, meðan minni hóskandi eindir so við og við góvust í fiskiskapi. Men tá Landsstýrið skal lata flögustuðul, verður vinnan samansett av eindum, sum "tilvildarlaga" fáa flögustuðul.

Samantlagt er innflutningurin einar 300 miljónir krónur minni enn útflutningurin í seinna 12 mánaða skeiðinum, sum uppgjörð eru í talvu 2. Men her eru ikki fróknað frímerkis, so at samantlagt er avlopið á handilsjavnunum (vøruhandlinum) væl omanfyri 300 miljónir.

Figgjarlógin, figgjarpolitikkur og tað almenna

Vøksturin í lönargjaldingum hjá tí almenna liggur væl niðanfyrir vøksturin í privatum vinnum. Hetta hevur tað við sær, at tað almenna verður minni partur av búskapinum, og verður lutfals-

liga bfiligari í rakstri fyri borgararnar.

Síðani frágreiðingina hjá Búskaparráðnum í summar, er figgjarlógarruppskotið fyri árið 1999 lagt fram. Ein veikleiki í uppskotinum er tó, at torført er at skyna á hvat ið figgjarpolitiska málið er, tí at tvørgangandi yvirlikt ikki eru tøk, so tað meira skiliga sæst, hvørjar broytingar eru at hóma í samansetingini av inntøkum og útreiðslum hjá landskassanum. Í so máta er ikki lætt at siggja hvørt landsstýrið miðar eftir at fremja ella at darva vøksturin í búskapinum.

Tá gjørt verður upp fyri figgjarárið 1997 var avlopið eftir rakstur og flögur helst einar 200 miljónir. Fyri 1998 verður helst talan um eitt uppaftur stóri avlop - kanska 300 miljónir - partvist tí at inntøkurnar øktust munandi meira enn væntað við serligum inntøkum frá Figgjargrunninum viðvíkjandi Føroya Banka, tí at avtalan við ríkismyndugleikarnar gav minni rentuútreiðslur og tí at skattainntøkurnar gjørdust betri enn væntað, og partvist tí at útreiðslurnar, eitt nú til minstalønir og flögustuðul helst vóru minni enn ætlað. Verða ikki munandi eykajáttanir givnar tað sum eftir er av árinum, man metingun um 300 miljónir í avlopi í 1998 fara at líkjast.

Á figgjarlógini fyri 1999 er ætlað eitt avlop av rakstrar- og flöguroknskappinum upp á 250 miljónir. Mesta einstaka broytingin frá í fjør er, at rentuútreiðslurnar minka við 200 miljónum. Flögurnar eru helst tálmaðar í mun til ynskini frá ymsu økjum á figgjarlógini, hóast talan er um ein vøkstur í mun til í fjør upp á 10 miljónir. Av teimum 160 miljónunum til

Føroya Banki - deildin í SMS

flögur (tá fróknaðar eru 20 miljónir til stuðul til tunnilin undir Vestmannasund), fara einar 50 miljónir í vaktarskip og ferju til innanoyggjasigling. Eftir eru 110 miljónir, sum fara til byggiflögur.

Metingin í Figgjarstýrinum er, at kommunalu flögurnar fara at vera umleið 130 miljónir í 1999, har meginparturin eru byggiflögur. Tilsamans kann tí væntast at land og kommunur fremja byggiflögur fyri 240 miljónir, sum fara at krevja arbeiðskraft í

1999. Verða skipini eisini bygd í Føroyum, verður eftirspurningurin eftir arbeiðskraft tað stóri. Tað er sjálvandi sera gott tekin, at roknað verður við rimuliga stórum avlopum á rakstrar- og flöguroknskappinum hjá landskassanum bæði í 1997, 1998 og eisini ætlað í 1999. Men, sum eisini nevnt frammanundan, er ætlaða avlopið í 1999 upp á 250 miljónir heldur lítið, tá mett verður í mun til sera góðu treytirnar hetta seinasta árið. Og tá Landsstýrið hevur gildið avtalaða avdráttirnar til danska statin, eru 127 miljónir eftir spariavlop. Skal Landsstýrið miða eftir at hava nóg mikið at standa ímóti við, tá konjunkturarnir ganga ímóti, so má í bestu tíðum vera stóri avlop enn nú er.

¹ Danska brúkaraprístalið var: sept.96 200,9 – sept.97 205,5 – sept.98 208,9.

² Talan er her um bæði almennu tænastrarnar, veitingar, rentuskyldur o.a., men eisini um møguleikan hjá Landsstýrinum at føra eina lagaligari politikk, tá á stendur í privatvinnunum og húsarhaldunum.

³ Tølini fyri 1998 eru mett út frá upplýsingum um fyrra hálvár. Metingunum stendur Búskaparráðið fyri.

Talva 5: Innflutningur í vørubólkum, 1.000 kr.

Vørubólkur	Septembur - August		
	96/97	97/98	%-broyst
Fóður	175.931	203.897	16
Annað til landbúnað	17.744	19.485	10
Til byggivirki	155.829	178.904	15
Til aðra framleiðslu	409.058	459.446	12
Brennievni o. t.	277.205	208.619	-25
Maskinur o.o. útgerð	188.183	201.061	7
Bilar	140.065	142.082	1
Til beinleiðis nýtslu	683.318	758.606	11
Vørur ikki fl. Aðrast.	44.023	44.278	1
Skip, flogfær o.a.	114.824	100.908	-12
Salt	6.434	7.267	13
Feskur fiskur	33.909	17.676	-48
Frystur heilur fiskur	23.875	32.072	34
Idnadarfiskur	44.719	42.667	-5
Samantlagt	2.315.119	2.416.971	4
Samantl. uttan skip	2.200.293	2.316.060	5
Samantl. u. skip og fisk	2.091.356	2.216.378	6

Kelda: Hagstova Føroya

Færøernes Realkreditinstitut - ella Realurin - veitir lán til skip